سەماحەتی حەکیم داوای بەکۆتا هێنانی دۆسەی هاوپەیمانەتی نێودەوڵەتی بۆ گفتوگۆ دەکات و داوا دەکات ئەوە بۆ پەیوەندی دوو قۆڵی لەسەر بناغە بەرژەوەندی هاوبەش بگۆڕێت

لەدیوانی بەغداد بۆ کەسایەتییە دیارەکانی بواری سیاسەت و کۆمەلایەتی و سەندیکایی لە رۆژی 9-3-2024 بەڕێز عەمار حەکیم سەرۆکی ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی گرنگی گفتوگۆکردن و ژووری فیکری بۆ تاوتوێکردنی سروشتی عێراقی دۆسەی بنیاتنانی خستە ڕوو، سەرەتا پیرۆزبایی نزیکی هاتنی مانگی ڕەمەزانی لە ئامادەبووان کرد و دووبارەش پیرۆزبایی رۆژی خانمانی لەخانمان کرد بەبۆنەی ڕۆژی جیهانی تایبەت بەوان، ئینجا لەسەرەتای قسەکانی باسی غەزە و گەلە ستەم دیدەکەی کرد، سەماحەتی گوتی ژمارەی شەهیدان و بریندارانی دەریدەخات کە کوشتنی بەکۆمەڵ لەپێش چاوی و بیستنی هەموو جیهان بە پالپشتی نێو دەوڵەتی ئەنجام دەدرێت، لە هەمان کاتیشدا ئەو بڕیارانەی داوای ڕاگرتنی شەڕ دەکەن ڕوو لە کەمی دەکات، ڕوونیشی کردەوە کە بەهای شارستانەتی ڕۆژئاوا لەسەر لەوارەبەهەی ئەو کارەساتانەی لە فەلەستین و غەزە ڕوودەدەن.

سەماحەتی ئاماژەی کرد کە سەیرکردن لە گۆشەیەکی دیکە بۆ ئەو قەیرانە دەریدەخات کە ئەو ئیسرائیلەی 70 ساڵە باسی مەزڵوومیەتی خۆی دەکات ڕاست نییە، جگە لە لێکترازانی سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتی لە قەوارەی ئیسرائیل، ڕوونیکردەوە کە عێراق لەدۆخێکی سەقامگیری دەژێت و لە دۆخی شەڕکردن هاتوەتە دۆخی بەیەك گەیاندن لە ڕووی کۆمەڵایەتی، ئەوەشی گەڕاندەوە بۆ بەڕێوەبردنی فرەیی و هەوڵ و کۆششی هەمووان دەیدەن، دووپاتیشی کردەوە کە هەوڵی ئەوە لە ئارادا هەیە بۆ ئەوەی ئەو سەقامگیرییەی عیراق بەخۆیەوە بینیوە بە سەقامگیری هەمیشەیی بگۆڕدرێت، نموونەشی بە هاوپەیمانەتی بەڕێوەبردنی دەوڵەت هێناوە و گوتی دەرگاکان بۆ هەمووان کراوەن و بەستنەوەی بەرژەوەندییەکانی خەڵکی بە سەقامگیری دەبێتە هۆکارێك بۆ ئەوەی گەڕانەوە بۆ سەردەمی گێرشێوێنی زۆر قورس بێت.

سەماحەتی ئاماژەی بە پێشکەوتنی دۆخی ئەمنی کرد و گوتی هەندێك کون وکەلەبەر هەن بەڵام کاریگەری لەسەر دۆخە نییە، هەروەها هەندێك کێشە و ململانێی هێزەکانیش هەیە کە گرنگە چارەسەر بکرێت بۆ ئەوەی ڕێگا لە فیتنە و کێشەی زیاتر بگیرێت، دووپاتیشی کردەوە کە سەقامگیری دەبێتە هۆی گەشەسەندن ئەوەش ڕۆژانە هاوڵاتی هەستی پێدەکات لەڕێگەی کار و ئەو پرۆژانەی لەسەر تەواوبوون، هەورەها داوای کرد چاودێری ئەزموونی حکومەتەکانی پێشوو بکرێت، هەروەها گوتیشی گەشەپێدان ڕەزمەندی شەقام لەگەل خۆی دەهێنێت و ڕژێمی سیاسی تۆکمە دەکات،

سەماحەتی حەکیم ئاماژەی بە گرنگی دەستگرتن بە سەقامگیری و پاڵپشتی گەشەپێدان و بلاوکردنەوەی شتی

ئەرێنی جێهێشتنی بێ ئومێدی زۆر گرنگی هەیە، ڕوونیشی کردەوە کە سەروەری بابەتێکە هیچ کات نابێت دەستکاری بکرێت، پێویستیشە هەر شتێك کە ئەنجام دەدرێت بەکەمترین زیانی سیاسی و ئابووری بکرێت، سەوەری کەیسی گەلێکە پێویستە بۆچوونی هاوبەش هەبێت بۆ ئەوەی پێی بگەی.

سەماحەتی داوای کۆتایی پێ هێنانی کارەکانی هاوپەیمانێتی نێودەوڵەتی کرد و گوتی بوونی 86 وڵات وەك سەرپەرشتیاری نێودەوڵەتی وایە، داواشی کرد گفتوگۆی دۆستانە بکرێت بۆ ئەوەی کارەکانی هاوپەیمانێتی نێو دەوڵەتی بەکۆتا بهێنرێت، هەروەها پەیوەندی دووقۆڵی لەگ□□ و□تانی هاوپەیمانێتیەکە دروست بکرێت کە بەشێوەیەك بێت لەگەڵ بەرژەوەندی عێراق بگونجێت. جەختیشی کردەوە لەسەر پتەوکرنی متمانەی هاوبەش لەنێوان سەرجەم پێکهاتەکانی کۆمەڵگای عێراقی، ه□رو□ها ڕوونیکردەوە کە کردنەوەی دۆسێی پەیوەندی دوو قۆڵی لەگ□□ و□تانی هاوپەیمانێتی یارمەتیدەرە بۆ ئەوەی کارەکانی هاوپەیمانێتی نێودەوڵەتی لە عێراق خێراتر بەکۆتا بێت.

سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە ئەنجومەنی پارێزگاکان جارێکی دیك لامەرکەزیەتی بۆ وڵات گێرایەوە، دووپاتیشی کردەوە کە گرنگە یاسایەك بۆ هەڵبژاردنەکان دابڕێژرێت کە لەگەڵ فەلسەفەی ڕژێمی سیاسی بگونجێت نەك لەگەڵ بەرژەوەندی چەند لایەنێك، دوای تێپەڕبوونی دوو دەیە پێویستە یاسایەکی تایبەت بەهەڵبژاردن تەشریع بکرێت کە ڕوون و گونجاو و باڵادەستی تێدا نەبیت، لەگەڵ تێبنی هەبوون لەسەر گۆڕانکاری بەپەلەی بێ بەرنامە کە بۆ ئەوەی ژمارەی کورسییەکانی لایەنێکی پێ زیاد بکرێت یان ژمارەی کورسییەکانی لایەنێکی پێ کەم بکرێتەوە، ڕوونیشی کردەوە کە هەڵبژاردنەکانی ئەم دواییە هاوسەنگی گەڕاندوەتەوە، دووپاتیشی کردەوە ک□ ل□□ك تێگەیشتنی سیاسی لە 80% پابەندبوونی هاوبەش سەبارەت بە هەڵبژاردنەکان هەیە.

سەماحەتی هۆشداری دا لە بەردەوام بوون لە پشبەستن بە ئابووری تاکە سەرچاوە، گوتیشی پشبەستن بە تەنها بە نەوت بەهەلاکەت بردنە جا بەم زوانە بێت یان لە داهاتوو، داوای کرد پێنجینەی کەرتەکانی بەرهەم هێنان کە پیشەسازی و گەشتوگوزار و کشتوکاڵ وگەشتیاری و تەکنەلۆژیان ئەکتیف بکرێت، دووپاتیشی کردەوە کە پڕۆسەی سیاسی پابەندبوونە بە دەستوور و ڕێکەوتنە سیاسییە گونجاوەکان لێرەش هەست بە پابەندبوونی حکومەت بە بەرنامەی حکومی و ڕێکەوتن سیاسییەکان دەکەین، دواتر جارێکی دیکە بانگەشەی کرد بۆ یەکلایی کردنەوەی بابەتی هەڵبژاردنی کەسێکی سونەی بەڕیز بۆ پۆستی سەرۆکی ئەنجومەنی نوێنەران و هۆشداری دا لە خراپی دواکەوتنی ئەو بابەتە و گوتی دواخستن لە کاتێك لە کاتەکان لەسەر داوای خودی پێکهاتەی سون□ بوو لەترسی ئەوەی کاریگەری پۆستەکە لەسەر هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان نەبێت، داواشی کرد تەبایی هاوبەش لەناوخۆی پێکهاتەی سون□ هەبێت و ڕێکەوتن بکەن بۆ ئەوەی بەهەمووان لەسەر نوێنەرێك ڕێکەون کە لە پێکهاتەکە بێت و هەموو لەسەری ڕازی بن، دووپاتیشی کردەوە کە کەیسەکە سیاسییە و پێویستە دادگای فید□□الی لێی بەدوور بگیرێت.

سەماحەتی گوتی مادەی هۆشبەر ئافاتێکی مەترسیدارە چەندین لایەنی هەیە هەروەها ژێرخانی هەیە، گوتیشی زۆر لەو تاوانە سەیر و سەمەرانەی ئێستا لەم وڵات□کمان □وود□□ن پەیوەندی بەوە هەیە.

سەماحەتی داوای کرد دەستوور قبوول بکرێت واتا هەموو دەستوور بۆ ئەوەی هەموو کێشەکانی نێوان حکومەتی ناوەندی و هەرێم چارەسەر بکرێت و بۆ ئەوەش داوای کرد هەردوولا تەنازولات پێشکەش بکەن و لەهەندێك داواکاری دابەزن، هەروەها ستایشی هەوڵەکاین سوودانی کرد لە ڕێگای چارەسەری کێشەکان و بەردەوام بوون لە ڕێکەوتنەکان، دوتیشی کشانەوەی لا مەکەزیەت بۆ بەرژەوەندی مەکەزی□ت بەهۆی نەبوونی ئەنجومەنی پارێزگاکان بوو، تا مافەکانیان وەربگرنەوە،دووپاتیشی کردەوە کە هێزی عێراق دەتوانێت مشتومڕی

سەروەری و دەستتێوەردانی ولاتانی دەوروبەر چارەسەر بکات.

سەماحەتی داوای کرد کەرتی تایبەت ئەکتیف بکرێت و کەسانی خاون تایبەتیش لەگەڵ کۆمەڵگا تێکەڵ بکرێن، دووپاتیشی کردەوە کە گرنگە لایەنی بەرپرس ئامادەبێت کاتێک هەر بڕیارێکی تایبەت بەوان ئامادە دەکرێت بۆ ئەوەی تەشریع بکرێت، سەماحەتی گوتی یاسای نەوت و غاز پێویستی بە ڕێککەوتنێکی سیاسی هەیە، جەختیشی کردەوە کە ئەزموون لە کار گەیشتنە بە ئامانجەکان و هەروەها پێویستە دەرچووانی زانکۆکانیش بە بازاڕی کار ببەسترێنەوە.

سەماحەتی حەکیم جەختی کردەوە کە پێویستە تەمارەك بە دەنگدەرانی پێکهاتەکان هەبێت بۆ ئەوەی دادپەروەری لە نوێنەرایەتی کردن هەبێت و لەگەڵ فەلسەفەی نوێنەرایەتی پێکهاتەکە بگونجێت، با تێبینی توانای ڕژێمی سیاسی لە چارەسەری کێشەکان بکەین، هەروەها ستایشی پێکهێنانی ئەنجومەنی پارێزگارانی کرد لەبەر ئەوەی ڕۆلی لەپاڵپشتی کردنی پارێزگاکان و سندوقی نەوتەکانیش دەبێت.
سەبارەت بە سنجار سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە بووەتە پەنجەرەیەکی ئیقلیمی و نێودەوڵەتی و داوای کرد کە یاسای ڕزگاربووانی داعش جێبەجێبکرێت.